

Informace pro vládu České republiky o aktuální situaci v areálu muničních skladů ve Vrběticích

Rekapitulace událostí

Dne 16. října 2014 došlo k požáru a výbuchu ve skladovém objektu č. 16 v areálu VTÚ v obci Vlachovice-Vrbětice v okrese Zlín, následně došlo dne 3. prosince 2014 v k výbuchu dalšího skladu munice č. 12 v tomto areálu. Objekty jsou od sebe vzdáleny cca 1 km a byly pronajaty shodné firmě. V důsledku těchto událostí byly složky IZS vystaveny zcela unikátní situaci jen těžko srovnatelnou s jakýmkoli událostmi mimo válečné stavy. Policie ČR a HZS ČR ve spolupráci s Armádou České republiky a dalšími složkami řešily (a stále řeší) tuto situaci s maximálním nasazením osobních a technických kapacit. Na taktické úrovni je velitelem zásahu ředitel krajského ředitelství Policie ČR Zlínského kraje. Koordinaci řešení mimořádné události zabezpečuje hejtman a od listopadu 2014 zabezpečuje Ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací Ministerstvo vnitra (zejména koordinaci činnosti ústředních správních úřadů). Cílem je eliminovat jakákoli hrozící rizika pro bezpečnost osob a majetku. Prioritou je bezpečnost osob. Dosavadní průběh zásahu lze hodnotit jako plně profesionální a odpovídající požadavkům právní úpravy v oblasti IZS.

Chronologický vývoj činností na místě: prosinec 2015 – červen 2016

Ke dni 23. prosince 2015 byla z areálu muničních skladů vyvezena veškerá munice a související komponenty vojenského charakteru.

K 7. lednu 2016 pak došlo k úplnému přepracování a odvozu chloristanu amonného (oxidační činidlo), který měla společnost Eruca Technologies s.r.o. uložený ve skladovacích objektech dislokovaných v nebezpečné zóně stanovené velitelem zásahu. Vyexpedováním tohoto materiálu byla výrazně snížena míra rizika, zejména ve vztahu k obyvatelům okolních obcí, a to v souvislosti s přímými dopady případného dominového efektu (tedy že by mohlo dojít k řetězovým výbuchům).

Na základě kvalifikované analýzy rizik byl stanoven nový střežený perimetr, který byl vymezen mechanickým zábranným prostředkem (oplocenka), s termínem dokončení 2. února 2016. V zóně stanovené velitelem zásahu, ve které doposud nebyl proveden plošný pyrotechnický sběr nebo hloubkový pyrotechnický průzkum (hloubka 50 cm) se nachází velké množství rozmetané munice a jejích elementů v různém stavu poškození a aktivity. Zde proto i nadále zůstává vysoké nebezpečí ohrožení života.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem, s ohledem na minimalizaci škod způsobených mimořádnou událostí dotčeným subjektům (fyzické i právnické osoby), rozhodl velitel zásahu v rámci záchranných a likvidačních prací o provedení plošného pyrotechnického sběru a hloubkového pyrotechnického průzkumu do hloubky 50 cm (vymezení lokalit a způsob provádění pyrotechnických činností doporučila Pyrotechnická služba Policie České republiky – jednalo se zejména o lokality mezi nově zbudovanou mechanickou zábrannou vymežující současný střežený perimetr a

páskou zakazující vstup, která vymezovala předcházející perimetr). Uvedenými činnostmi došlo k odblokování celé řady pozemků o výměře stovek hektarů plochy. Tyto pozemky je již proto možné využívat k jejich původnímu účelu.

Dne 15. února 2016 došlo k ukončení působení Armády České republiky v rámci střežení stanovené zóny. Střežení tohoto prostoru v současné době zajišťují příslušníci Policie České republiky (policisté Krajského ředitelství policie Zlínského kraje a policisté určených speciálních pořádkových jednotek krajských ředitelství policie) ve spolupráci s pracovníky Vojenských lesů a statků, s. p. (na základě výzvy velitele zásahu k poskytnutí věcné a osobní pomoci dle zákona č. 239/2000 Sb.). Ve vztahu k realizaci fyzické ostrahy areálu byly a i nadále budou prováděny činnosti související s opravami přístupových komunikací (pozemních i lesních) nezbytných pro zajištění přístupnosti pro fyzickou ostrahu.

V současné době se příslušníci Armády České republiky při řešení mimořádné události podílejí na činnostech IZS ve formě poskytování sil a prostředků k výkonu odborných pyrotechnických činností. Tyto činnosti probíhají ve spolupráci s Pyrotechnickou službou Policie České republiky, vojáci jsou využíváni zejména při plošném pyrotechnickém sběru a hloubkovém pyrotechnickém průzkumu, a to na základě jednotlivých požadavků velitele zásahu.

Od února 2016 probíhá kontinuálně s výše uvedenými činnostmi také příprava na zahájení prací v jednotlivých epicentrech explozí, včetně činností souvisejících s trestním řízením (ohledání místa činu). Do současné doby bylo provedeno ohledání všech souvisejících objektů, které byly nebo mohly být poškozeny předmětnou mimořádnou událostí.

Specifikace jednotlivých úkonů souvisejících s přípravou činností v epicentrech (probíhající aktuální práce):

- 1) Chemické ošetřování proti náletovým dřevinám a růstu nežádoucí vegetace.
- 2) Vymezení širšího prostoru pro ohledání příslušných míst činu.
- 3) Opravy příjezdových komunikací uvnitř areálu (součást únikových tras).
- 4) Budování podloží pro bezpečnostně-logistické zázemí (úkryt) skupiny pro činnosti v epicentru (pyrotechnický hloubkový průzkum, zemní práce – skryvka zeminy, odstraňování dřevin, návoz kameniva, zhutňování a oddrenážování podloží, pokládka geotextílie, panelů apod.)
- 5) Dokončení výroby zodolněného kontejneru, elektrického odšroubovače pro pyrotechnické činnosti a další speciální a jedinečné techniky – realizace soukromými společnostmi. Termíny dodání dle smluv a probíhajících kontrolních a předávacích dnů (viz dále).
- 6) Pytlování protipovodňových pytlů pro realizaci ochranného valu zodolněného kontejneru (viz. bod č. 4; tento val bude realizován na základě výpočtů Univerzity obrany).
- 7) Budování prostoru pro ničení zapalovačů munice.
- 8) Průběžné související proškolení – školení BOZP, školení vedoucích skupiny pro činnosti v epicentru, školení ze zdravotnické přípravy se zaměřením na amputace, silné krvácení apod.
- 9) Příprava změny požadavku na bezletovou zónu – vzhledem k vyhodnocení rizik bude v žádosti o prodloužení bezletové zóny požadavek na její zmenšení, ze současného poloměru 6 km na 3 km, při zachování výšky letové hladiny.

Z administrativního hlediska je dále z rozhodnutí velitele zásahu realizováno vyrozumívání všech majitelů dlouhodobě dotčených pozemků (stovky fyzických nebo právnických osob). Majitelé jsou vyrozumíváni datovými zprávami nebo doporučenými dopisy.

Dne 1. června 2016 byl zahájen plošný pyrotechnický sběr a hloubkový pyrotechnický průzkum dalších vytipovaných lokalit s cílem snížení souvisejících rizik a škod způsobených mimořádnou událostí (odblokování dalších hektarů plochy s přímým dopadem na snížení střeženého perimetru). Vzhledem ke vzdálenosti vytipovaných lokalit budou tyto činnosti probíhat kontinuálně s dalšími přípravnými pracemi v epicentrech a jejich bezprostředním okolí.

Dne 5. června 2016 bylo pyrotechniky a příslušníky HZS dokončeno vybudování objektu na ničení zapalovačů na dočasné trhací jámě u objektu č. 98 (u skladu č. 16, epicentrum č. 1). Na bočních stěnách dřevěné konstrukce objektu a za palisádovými dřevěnými opěrnými stěnami byl vytvořen zhutněný hliněný zához. K jeho vytvoření byla použita zemina uložená na dočasné trhací jámě. Střecha objektu byla z horní a bočních stran zpevněna dvoukomorovými protipovodňovými pytli.

Plán činností nejbližší budoucnosti

Po zvážení ekonomické náročnosti, technických možností a na základě porovnání očekávaných přínosů a nákladů je předpoklad, že bude odstraněna část stávajícího oplocení (mechanická zábrana), která bude vybudována v jiné lokaci a bude odpovídat aktuálnímu střeženému perimetru. Tato operace s sebou logicky přinese další přímé náklady spojené s oplocením, ale současně i úsporu při řešení škod, včetně úspory policejních sil.

Po dodání kontejneru, dokončení ochranného valu a speciální ochranné konstrukce na střeše kontejneru, a dále po dodání mechanického odšroubovače pro činnost s municí, bude započato vlastní ohledání prostoru širšího epicentra¹ (okolní lesní porost a křovinaté prostory). Samotné ohledání přímo v troskách budov, které bude znamenat přemístění cca 500 m³ suti v každém epicentru, bude započato po dodání speciální těžké techniky. Rada vlády pro transparentní veřejné zakázky rovněž schválila 25. května 2016 žádost o zakoupení traktorbagru, a to přímou cestou. Pro potřeby výše specifikovaných prací bude taktéž zakoupen 3D scanner.

Po celou dobu příprav a následně také provádění ohledání místa činu se předpokládá rovněž činnost Hasičského záchranného sboru ČR (aktuálně redukováno na 20 – 25 příslušníků). S ohledem na vysokou rizikovost provádění činností v epicentrech obou výbuchů vyvstala potřeba pořízení speciální zásahové techniky, která bude pro zasahující složky na místě představovat požadovanou úroveň ochrany. Bez této techniky by bylo ohledání místa činu neproveditelné. Při výběru techniky bylo zároveň požadováno zajištění jejího dalšího využití a tím zajištění účelnosti vynaložených finančních prostředků. V tomto duchu byla také připravena a u Ministerstva financí uplatněna žádost o uvolnění finančních

¹ Ke dni zpracování této informace, tj. 8. 6. 2016, byl pravděpodobný časový rámeček stanoven na druhou polovinu června 2016.

prostředků na nákup uvedené techniky z účelové rezervy dle zákona č. 240/2000 Sb. v kapitole VPS.

Aktuální finanční aspekty výbuchu muničního skladu ve Vrběticích

Štáb ústřední koordinace záchranných a likvidačních prací obdržel následující žádosti Krajského úřadu Zlínského kraje k proplacení 9 812 788,60 Kč z rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa, a to za následující položky:

- krytí výdajů zdravotnické záchranné služby v období říjen – prosinec 2015 (1 277 813,20 Kč),
- výstavba oplocení a ostraha areálu Vojenskými lesy a statky, s.p. (7 247 155,83 Kč),
- krytí výdajů zdravotnické záchranné služby v období leden – březen 2016 (1 228 407,57 Kč),
- náhradu věcných škod (20 523,- Kč) a
- proplacení osobní a věcné pomoci spočívající v pořízení 185 t živичné směsi 38 889,- Kč).

Tyto žádosti byly postoupeny ministru financí.

Přehled vyhodnocení výdajů Policie ČR v souvislosti s výbuchem muničního skladu ve Vrběticích (2014 - 30. 4. 2016)

Platy příslušníků	98 532 572,-Kč
Platy občanských zaměstnanců	81 312,-Kč
FKSP, sociální a zdravotní pojištění	34 594 294,-Kč
Ostatní běžné výdaje	12 493 925,-Kč
Investice (SDP)	2 499 501,-Kč
Výdaje celkem	148 201 604,-Kč

Předpokládané ukončení činností

Za ideálních podmínek pro činnost zasahujících složek IZS se předpokládá ukončení zásahu do konce tohoto roku. Pokud však dojde k nenadálým komplikacím (např. nepříznivé klimatické podmínky či jiné nepředvídatelné události během činností v epicentrech explozí) je možné, že dokončení zásahu bude pokračovat i v roce 2017.